

commenta plurimum valerent, plerunque temulenti, & consiliorum semper expertes, Vopiscus, qui idem vocem Probi Imperatoris clarissimam judicat, cum dixit: *Brevinecessarios Milites non futuros.* & addit, quæ deinde felicitas emicuisset, si sub illo Principe Milites non fuissent: Annonam Provincialibus daret nullus, stipendia de largitionibus nulla erogarentur: aternos Thesauros haberet Romana Respublica, nihil expenderetur à Principe, nihil à Possessore redderetur. Aureum perfectò seculum promittebat, nulla futura erant Castra, nusquam lituus audiendus, arma non erant fabricanda: Populus iste militantium, qui nunc Bellis civilibus Rempubicam vexat, Pacis studiis incumberet, erudiretur artibus, navigaret: adde quod nullus occideretur in Bello. Sed hanc labem Constantino Zosimus, odio solius Christianæ Religionis ascribit. *m. fol. 689.* ubi ita scribit: Fecit & aliud quiddam Constantinus; quod in ditionem Populi Romani liberum Barbaris aditum præbuit. Nam quum Imperium Romanum, extremis in limitibus ubique Diocletiani providentiâ, oppidis & Castellis atque Burgis inclusum esset, omnesque copiarum militares in ijs domicilium haberent: fieri non poterat, ut Barbari transirent, ubique copiis hostium repellendorum causa occurrentibus. Hanc præsidiorum munitionem Constantinus abolens; majorem Militum partem, de limitibus submotam, in oppidis nullius opis egentibus, collocavit: à Barbaris vexatos præsidio nudavit: tranquillas & quietas urbes, militum peste gravavit; quâ jam complures ad solitudinem redactæ sunt: Milites ipsos, Theatris & voluptatibus addictos, remollivit; denique rerum hæcenus pereuntium internecioni principium & semina subministravit. Sic & invicti olim animi Gothi, universæ Hispaniæ imperitantes, quique Mauris in Africa Bellum inferebant, Francos à finibus repellebant; facile post, propriis in sedibus suis, victi, Maurorumque dominationi subditi fuerunt. Vnicum enim prælium, omnia Hispaniæ abstulit ornamenta; ibi Gothorum nomen extinctum, ibi præteriti temporis fama, ibi spes futuri deleta; Imperiumque, quod trecentis amplius annis steterat, à feroci gente, & immani, compressum fuit. Nempè, cum jam & otio diutino, mollis, ac minimè ad calamitates resistens eorum animus factus esset. Johann. Mariana, *lib. 6. de reb. Hispan. cap. 22. & seq.* Ita & Johann. Sarisberiensis, *lib. 6. polycrat. cap. 6.* de suo tempore scribit: Nivicollini Brittones irruunt, & jam protendunt terminos suos, & egressi de cavernis suis, latebrisque sylvarum; plana occupant; nobilium procerum, videntibus ipsis, impugnant, expugnant, & diruunt, aut sibi retinent munitiones: eo quod juvenus nostra,

Qua recto gaudet & umbrâ,

B

nata